

Õiguskantsler

Teie 16.04.2013 nr

Meie 22.05.2013 nr 7-4/130660/1302268

Seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta

Austatud

Pöördusite minu poole avaldusega ja palusite mul hinnata, kas Andmekaitse Inspektsioon (AKI) on Teie 25.02.2013 küsimusele vastates ja järgnevas menetluses järginud hea halduse tava. Olete seisukohal, et AKI on Teie 25.02.2013 pöördumisega tegelemisel liigselt viivitanud.

Teie avaldusest ning AKI-st täpsustatud andmetest nähtuvalt järgnes Teie 25.02.2013 esitatud pöördumisele alltoodud sündmuste käik.

Ülevaade AKI läbi viidud menetlustest

Pöördusite 25.02.2013 AKI poole seoses Teie e-postile saadetud otseturunduslike teadetega. AKI alustas menetluse ning saatis 27.02.2013 reklaampostitusi saatnud MK Ärilahendused OÜ-le järelepärimise. 06.03.2013 teatas ettevõtja AKI-le, et ta on eemaldanud Teie kontaktandmed oma postitusnimekirjast. 07.03.2013 lõpetas AKI menetluse.

Samal päeval, 07.03.2013 pöördusite siiski uuesti AKI poole, sest saite taas reklaampostitusi. Samal põhjusel pöördusite AKI poole ka 13.03. AKI esitas 14.04.2013 järelepärimised otseturunduslikes teadetes sisalduvatele ettevõtjatele, kelle kaupu või teenuseid turustati. Samal päeval sai AKI ka vastuskirjad, millest ilmnes, et otseturundusteenus oli tellitud MK Ärilahendused OÜ-lt ehk teisisõnu olid seekord teised ettevõtjad kasutanud MK Ärilahendused OÜ teenust reklaamkirjade saatmiseks.

19.03.2013 esitas AKI järjekordse järelepärimise MK Ärilahendused OÜ-le, millele ettevõtja tähtaegselt (27.03.2013) ei vastanud. 19.03.2013 kinnitas MK Ärilahendused OÜ siiski uuesti, et Teie nimi eemaldati loetelust. Menetlust ei lõpetatud, sest teavitasite AKI, et saate jätkuvalt soovimatuid teateid.

Ajavahemikus 28.03–04.04.2013 registreeriti AKIs veel kolme isiku (kaks pöördujat 28.03 ning üks 04.04) kaebused sama ettevõtja suhtes, mistõttu AKI saatis MK Ärilahendused OÜ-le veel ühe järelepärimise 02.04.2013, mille vastamise tähtajaks määras 11.04.2013.

Viimasena laekunud (04.04.2013) pöördumisega seoses algatatud menetluses esitas AKI järelepärimise 05.04.2013 (tähtaeg 15.04.2013), millele ettevõtja jättis vastamata. Korduva järelepärimise saatis AKI 17.04.2013 (tähtaeg 24.04.2013), kuid ka sellele ettevõtja ei vastanud.

10.04.2013 esitas ettevõtja siiski järjekordse kinnituse Teie ning veel kahe kaebaja (kuid mitte 04.04.2013 kaebuse esitaja) e-maili aadressi eemaldamise kohta, kuid kõigile järelepärimises esitatud küsimustele ei vastatud.

Seetõttu esitas AKI 12.04.2013 ettevõtjale veel ühe järelepärimise (tähtaeg 22.04.2013), kuid ka sellele ei vastatud.

02.05.2013 koostas AKI ettevõtjale ettekirjutuse, mis tehti talle allkirja vastu teatavaks 06.05.2013.

Õiguskantsleri arvamus

Riigikohus on põhiseaduse §-st 14 tuletanud õiguse heale haldusele¹. Õigus heale haldusele hõlmab mitmeid olulisi alapõhimõtteid, millest haldusorganid peavad oma igapäevatoos juhinduma – eesmärgipärasus, läbipaistvus, isikute kaasamine ja ärakuulamine, otsuste põhjendamine, viisakus ja abivalmidus, aga ka menetluse kiirus. Olulisimad hea halduse põhimõtted on Eestis seadusandja poolt koondatud õigustloovatesse aktidesse, millest siinkohal võib välja tuua eeskätt haldusmenetluse seaduse (HMS).

Märkisite oma 16.04.2013 avalduses mulle, et AKI on ilmselges viivituses reklaamkirjade saatja korralekutsumisel ega ole talle teinud ettekirjutust.

[HMS § 5 lg 2](#) sätestab, et haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Samas on haldusmenetluse seaduse keskne põhimõte puudutatud isiku kaasamine menetlusse, talle selgituste ja vastuväidete esitamise võimaldamine (HMS §-d 1 ja 40). Äärmiselt oluline on ka uurimis põhimõte, mille kohaselt peab haldusorgan välja selgitama kõik asjas olulise tähtsusega asjaolud (HMS § 6). Seetõttu oleks hea halduse tava rikkumisega kindlasti tegemist, kui haldusorgan teeb koheselt ettekirjutuse, ilma puudutatud isikut kaasamata ning temalt selgitusi küsimata. Kiirendatud korras ettekirjutuse tegemine on õigustatud ainult siis, kui viivitusest tuleneva kahju ärahoidmiseks või avalike huvide kaitseks on vaja viivitamatult tegutseda (HMS § 40 lg 3 p 1). Kui aga avalikud huvid ei tingi kiiresti ettekirjutuse tegemist, võib isiku kaasamata jätmine ja kõigi asjaolude põhjalik välja selgitamata jätmine tuua endaga kaasa vastavalt Riigikohtu järjepidevale praktikale haldusakti kehtetuks tunnistamise kohtuvaidluse korral.

Eelnevalt kirjeldatud menetluse asjaolusid uurides ei ole AKI minu hinnangul pahatahtlikult viivitanud haldusmenetluse läbiviimisega. Ettevõtja, kelle suhtes menetlust läbi viidi, käitus vastuoluliselt, lubades mitmel korral Teie nime reklaamisajate nimekirjast kustutada, millega oleks Teie õiguste rikkumine ka kõrvaldatud. Menetluse kestel lisandus aga teisigi avaldajaid, kelle õiguste rikkumise asjaolud tuli välja selgitada. HMS § 5 erinevatest lõigetest tuleneb haldusorganile kaalutusõigus menetluse efektiivseks korraldamiseks ning minu hinnangul ei ole

---

¹ RKPJKo 17.02.2003, nr [3-4-1-1-03](#), punktid 12 ja 16: „Kuigi PS § 14 on sõnastatud objektiivselt, tulenevad sellest sätestest ka subjektiivsed õigused, sh üldine põhiõigus korraldusele ja menetlusele [...] Euroopa õigusruumis tunnustatud põhimõtete analüüs viib järeldusele, et PS-st tuleneb isiku õigus heale haldusele, mis on üks põhiõigustest.”

antud juhtumil AKI oma kaalutusõigust väärkasutanud. Mõistes ühelt poolt Teie häiritust soovimatu e-posti saamisel, leian, et veidi üle kahe kuu kestnud haldusmenetlus ei saa ka objektiivsele kõrvaltvaatajale tunduda ülemäära pikana. Riigikohtu praktikast² lähtuvalt kontrollitakse kaalutusotsuse õiguspärasuse hindamisel, kas kaalutusotsuse tegemisel esines menetlus- ja vormivigu, mis võisid mõjutada sisulist otsustamist, millega antud juhul samuti tegemist ei olnud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes

Monika Mikiver 693 8412
monika.mikiver@oiguskantsler.ee

---

² RKHKo 14.10.2003, nr [3-3-1-54-03](#), p 38.